

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
Söcken: SIMRISHAMN Berättat av: Redaktör J. Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år 1871 i Ö. Hoby

Adress: Tutaryd, Småland. Födelsedag: 23/5

|                                            |         |
|--------------------------------------------|---------|
| Slå katten ur tunnan.                      | s. 1.   |
| Stjärngossar.                              | s. 1.   |
| Majstänger.                                | s. 1.   |
| 1:a maj.                                   | s. 1.   |
| Hamnen.                                    | s. 2.   |
| Vid Gårakroken stängade de ål med ljuster. | s. 2.   |
| Skansen.                                   | s. 2.   |
| Badning.                                   | s. 3.   |
| Lekar.                                     | s. 3.   |
| Fyhnar och Norregassar.                    | s. 3.   |
| Fönsterknäppar.                            | s. 4.   |
| Stenkakor.                                 | s. 4.   |
| Slå fettemad eller slå zink, m. fl. lekar. | s. 4-5. |
| Fånga fåglar.                              | s. 5.   |
| Blekingarna.                               | s. 6.   |
| Limläder.                                  | s. 6.   |
| Blå lacket - en punschsort.                | s. 7.   |
| Köpmansgårdarna.                           | s. 7.   |

|                                              |           |
|----------------------------------------------|-----------|
| Vinterlekarna.                               | s. 8.     |
| Äntra riggen och umgänge med sjöfolk.        | s. 8.     |
| Marknader.                                   | s. 8.     |
| Bokbindare.                                  | s. 8.     |
| Urmakare.                                    | s. 8.     |
| Snickare.                                    | s. 9.     |
| Jordbruksprodukterna på marknaderna.         | s. 9.     |
| Tattare.                                     | s. 9.     |
| Nöjeslivet vid marknaderna.                  | s. 9.     |
| Amatörteater.                                | s. 10.    |
| Pedagogien - rektorerna Falkman och Ahlgren. | s. 10-11. |
| Klämman besöktes av fiskare och sjöfolk.     | s. 11.    |
| Köttuppköp utfördes av familjefäderna.       | s. 11.    |
| Kagekvinnor.                                 | s. 11.    |
| Jordbruk i Simrishamn.                       | s. 11.    |
| Tullen,                                      | s. 12.    |
| Pressen; innehavare av "Simrishamns-Bladet". | s. 12.    |
| Garvare.                                     | s. 12.    |
| Färgare.                                     | s. 13.    |

ACC. NR. M. 7626 : 1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
 Härad: Järrestad Adress: \_\_\_\_\_  
 -Söken:- Simrishamn Berättat av: Osterman  
 Uppteckningsår: 1941 Född år \_\_\_\_\_ i \_\_\_\_\_

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

✓ Slå katten ur tunnan  
 har inte förekommit i Simrishamn, åtminstone inte som jag känner till.

✓ Stjärngossar  
 gick omkring och sjöng men ut a n stjärna. De hade bara vänt kläderna ut och in. Någon annan kostymering förekom inte.

✓ Majstänger.  
 -Majstänger förekom litet var. Pojkarna reste litet varstans, t.ex. i Södra Planteringen

✓ 1:a maj.  
 -I Pedagogien vandrade pojkarna under en fana, som de själva satt ihop, till Grävlingebacken i Gladsax kullar, varvid vi förde med oss smörgåsar och sockerdricka. Vi marscherade dit ut. På den tiden hade vi ingen gymnastik i skolorna men väl exercis. Hel-troppchefen hade sablar och bildade sedan två partier. Denna marsch ägde alltid rum 1:a maj. Festens clou var att vi slog med Gladsaxpojkarna. En pojke från Liarp, Nils Ingemansson, hade en mor som hette Una. Då de kom tågande, ropade hon: -Nils, varför får du inte bära den röd-vita lappen?

Nu skall jag berätta om sta'ns prägel den första tiden jag kom hit. Vi bodde i ett hus, som ägdes av en repslagare, och dennes repslagarbana var ett utomordentligt lekställe för oss pojkar. Där brukade alla barn samlas. Ägaren hette Malmström och var en mycket arg gubbe. Han brukade gå omkring med silverringar i öronen. Där borta på repslagarbanan lektes boll, och där rullade vi skyttlar. Min far hade häst och var kustsergeant. Vi hade en ganska stor vagnsport, där vi brukade uppföra teaterpjäser. Jacobi

Skriv endast på denna sida!

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
Socken: Simrishamn Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

trupp kom ofta hit och sedan försökte vi efterhärma denna. Vi spelade hemmagjorda teaterpjäser och ibland tog vi till Topelius, och då hade vi förfärligt roligt. Vi hade dessutom kyrkogården och Norra planteringen som lekplats. Norra Planteringen sköttes av Mårten Ringare, som omöjligt kunde hinna fatt oss vilka rackartyg vi än hittade på. Där var en grandunge, och t.o.m. i denna dunge upptände vi eldar - jag kan inte förstå nu efteråt att vi fick lov. Till slut kom postmästare Trotzig/konstnärinnan Ellen Trotzig far/, och han började röja upp i planteringen och fi fick överge denna härliga plats. Vi lekte ofta soldater, varvid vi beväpnade oss med hemgjorda svärd. Stoltz hade gästgiveriet, där Stadshotellet sedan låg. Han hade en pojke, som var något slöjdekunnig, och hos honom slöjdades svärden. Sedan tågade vi ut till Skansens raviner, där vi levererade bataljer med de rödmålade svärden. Var och en som träffades av ett hugg skulle enligt överenskommelsen dra sig ur striden. Det höll vi mycket styvt på. Skansen var ett underbart lekfält.

Hamnen bestod av en väldig träbro i slutet av Storgatan. Den vanliga promenadplatsen var i planteringarna. Trottoaren bestod i regel av sandstenar, varför folk föredrog att gå fram och tillbaka på Sillabron.

Vid Gårakroken brukade de stänga ål med ljuster.

Skansen bestod av en mängd väldiga block av cement. Lundgren byggde som bekant Skanörs hamn och även Skillinge, och efter dessa bravader skulle han försöka sig på Simrishamns hamn. Stormarna hade ödelagt hamnen många gånger. Hamnen stod aldrig. Först på 1850-talet fick vi en hamn, men denna slogs itu. Så kom Lundgren och göt väldiga block, men det fanns tyvärr ingen möjlighet att forsla dem ut där de skulle ligga. När sedan sedan hamnen äntligen byggdes, sprängdes de och användes som fyllnad. Stenbocksskansen var uppkastad av Magnus Stenbock. De två stora kanonerna som nu ligger ytterst i hamnen låg då där.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7626:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
Söcken: Simrishamn Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Vidare bestod Skansen av ett garnhäng med en underbar gräsmatta, där det spelades krock varenda kväll. Så lekte vi naturligtvis handboll. Sjömanspojkarna voro mästare då det gällde att slå våldiga lyror. Bollarna singlades av sefirgarn hemma. En kork placerades inuti för att bollen skulle bli riktigt lätt. Gummi-bollar förekom inte på den tiden. Här nere låg också en dansbana, och var och varannan kväll kom där en med piglock och spelade. Badning: När vi hade fritt från skolan låg vi och badade på Skansen. Vi hade svurit att vi inte skulle äta någon annan mat än den som vi stulit från våra föräldrar. På Skansen tände vi upp eldar och där stekte vi sedan sill, som vi åt. Så levde vi ett naket liv mest hela sommaren. Vi badade ideligen i bassängerna. Från klipporna hoppade vi i vattnet. Vi hade tre badplatser: Simpan, Rännan och Hålan. Från Simpan och ut till Svartehall var det femtio meter och den sträckan betraktades som mästarprov. Det var bara de djärvaste som kunde simma den sträckan. På den tiden fanns det endast ett träbadhus, öppet på förmiddagen för herrar och på eftermiddagen för damer. De hade kört dit litet sand och så var där en trappa ned i vattnet. Badhuset bestod av summa tre till fyra hytter.

Lekar: Vi brukade ofta leka gömme. Vi hade på den tiden bara fotogenlampor på gatorna, och när det var nånken voro dessa inte tända. Under sådana nätter lekte vi gömme.

Fyhnrar och Norregassar: De som bodde söder om Storgatan kallades fyhnrar och de som bodde norr om kallades norregassar. En fyhning vågade inte gå ensam norr om Storgatan lika litet som en norregasse vågade gå söder om samma gata. För då smällde det... Så var det i skolan också. När norregassarna gick hem, var det alltid litet extra slagsmål, emedan de inkräktade på den andra partens område. Vi lekte som sagt var gömme, och ofta hoppade vi in i andra personers trädgårdar och gömde oss. Två pojkar "stod"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7626:4

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
Söken:- S i m r i s h a m n Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

och de skulle söka upp oss. De två, vars namn nämndes först, skulle sedan stå. Under leken upphävdes ilskna indiantjut, vilka givetvis retade de vuxna.

Fönsterknäppar: i hus som låg utmed hamnen brukade vi roa oss med fönsterknäppar. Vi hade en fönsterknäpp och drog i ett snöre.

Så stal vi naturligtvis valnötter och frukt. Det var en mycket "ansedd" sport. Här var gott om valnötter. Vi stod i Kärleksgränden och vid Repslagarebanan, och när det var mörkt, slog vi stenar upp i träden, så att nötterna ramlade ned. De stulna frukterna grävde vi sedan ned i jorden. En gång blev ett par stycken avskräjade, men vi slapp undan med att be om förlåtelse. Vi lekte dessutom med slangbågar, och puffertar gjorde vi själva. Det var vanliga järnrör som vi laddade. Så var där en gubbe, som bodde vid Kärret, och han kallades vanligen för "Kryste-Skid". Mossen kallas än i dag för Kryste-Skidsmossen. Denne gubbe hade mycket goda plommon, och i hans kvarter var mörkt, så det var ingen risk att gå till attack mot frukterna. Men anade han oråd, tog han till sin bössa och sköt med salt.

Stenkakor: Vi lekte också en lek som vi kallade stenkakor. Man reste upp några stenar ovanpå varandra och så hade man ett klot som man kastade. En av pojkarna utsågs till "stenkakeman", och denne skulle passa på och resa upp hättan allt eftersom den slogs av. Han skulle hinna resa upp stenarna innan de andra hunnit hämta sina klot. Hann han då resa dem kvickt, så blev det den som inte hann i mål som fick överta hans uppdrag. Bara någon blev efter, så slapp han bli stenkaksman. Några panter eller sådant förekom inte i denna lek.

Slå fettemad eller slå zink bestod i att slå flata stenar i vattnet. Den leken roade vi oss också ofta med. I skolan hade vi en annan lek, som vi kallade

Svartemannen. Hela skolan eller så många som ville vara med stod på ena sidan, och så sprang då alla. Leken kallades också

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7626:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
Socken: Simrishamn Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Hogga. Då skulle han ta tag i någon av dem som sprang. Då han d.v.s.  
Svartemannen fick tag i någon, skulle han säga:

Hogga, hogga, baska,  
ett-två-tre.

Sätt mössan på snö.

Sedan skulle han ta också tills alla voro tagna.

Mästerleken eller Leka Mäster d.v.s. skolmästare var också  
mycket omtyckt. Mäster hade alltid en rotting, och efter hand  
som Mäster tog pojkarna, spärrades de in.

"Mäster kompestor  
kör kalven i bås,  
när kalven han skiter  
får Du en smörgås".

De två sista raderna utelämnades dock av oss. På Pedagogien hade  
vi en uthuslänga, och på detta loft spärrades vi in. Det enda  
sättet att rymma från loftet var att hoppa ned, vilket gjorde  
leken ännu mera spännande.

Svänga rumpa: den störste och starkaste stod först och sedan  
alla de andra, varefter vi svängde runt som en karusell. Det var  
en livsfarlig lek, ty släppte man taget åkte man ut i periferien.

De största pojkarna i 18-19 års åldern slogs oerhört. I Peda-  
gogien gick många nästan vuxna bondpojkar. Alla pojkar som bör-  
jade i Rektorsskolan skulle genomgå en hårdhänt procedur. Mellan  
skolan och Nils Bagares var en pump. Där stängdes delinkventen  
in med kläderna på, och så fick han en ordentlig översköljning.  
Efteråt stängdes han in på dass, tills kläderna voro torra.

Pjätt: man bara rörde vid den andra så var det plätt. De en-  
" Vi fångade också kungsfåglar på linspö. Fåglarna fastnade på  
stängerna. Det var också en stor sport att ha reda på så många  
fågelreden som möjligt. Men det hölls hemligt. Visste någon reda  
på ett fågelbo kunde det visserligen hända att han visade det

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7626:6

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Järrestad

Adress:

-Söcken: Simrishamn

Berättat av: Osterman

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

för en kamrat, men då sa han i de flesta fall:  
-Gud nåde dig om du säger det till någon!

#### Blekingarna

bodde vid sjön. Ibland var här minst hundra båtar med röda och gula segel. Det var en vacker syn när de lade ut. När de kom i land var det ett rysligt liv. Sillapranångarna körde med sina magra hästar och skramlande vagnar ända till Lund på den tiden. De lade sillen i vagnen direkt. Det var sill som blekingefiskarna fångat. Bocka, Schennen/Sven/ och hans pågar var de vildaste av dessa blekingar. Mitt i smällkalla vintern klädde han av sig till midjan och tvättade sig ute på gården, det såg jag själv många gånger. De hade aldrig några andra kläder än en islands-tröja, Rybyholms vadmalsbyxor samt en luva. När de skulle roa sig gick de på "Klämman" på Svea. När de fått ett par supar gick de ut på gatan igen, men då var det invånarna som bommade för dörarna, ty nu började bärsärkagången. Kom ett fruntimmer i deras väg, tog de henne om livet och ett tu tre hissade de henne så våldsamt, att hon tappade andan. Mötte de en karl, fick han i regel klå. Ofta var det strid mellan sta'ns gesäller och dessa blekingebor. De förstnämnda fick oftast stryk, men blekingarna fick äntligen sin överman. Lär en tysk köpte mark av bönderna vid Fyhnahusen och började väldig stenindustri. Han införskrev stenhuggare från Blekinge. Då var här vilda slagsmål. Dessa bågpartier fullständigt behärskade staden. I samma veva fick Simrishamn stadens första poliser, Göransson och Johansson. Fiskare och stenhuggare slogos så att man trodde att de skulle slå ihjäl varandra, men så kom den rörelse som Fabian Månsson beskrivit i "Rättfärdiggörelsen", och blekingarna blevo fromma som lamm.

Vid Skansen torkade de limläder, d.v.s. avfall från hudarna. Det koktes till lim, lastades och skickades till Tyskland.

Skriv endast på denna sida!



ACC. N:R.

M. 7626:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter "elin  
Härad: Järrestad Adress:  
--Socken: Simrishamn. Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

### Blå lacket

var en punschsort som tillverkades av Fredrik Sjögren och efter honom Petersson/Se uppteckning Elma Petersson/.

### Köpmansgårdarna.

-Så hade vi de stora köpmansgårdarna, som hade sin högkonjunktur vid sekelskiftet. De kom till för spannmålsens skull, skulle man kunna säga. På den tiden var Simrishamn en av de största spannmålsexporterande städerna i landet. De slapp gå över den otäcka Sandhammaren om de skickade säden via Simrishamn, vilket i hög grad bidrog till uppsvinget. Så hade de rior, där säden torkades. På 1870-talet började sjöfarten få vind i seglen här i Simrishamn och rederierna uppstod. Kock var den l:e redaren och byggde t.o.m. småskutor, men dessa gick i vanliga fall bara till Bleking. Spannmålen köptes upp på hösten och under vintern, och på våren seglade skutorna iväg och kom hem med ved och kol. Här fanns många skeppsredare, t.ex. Adolf Thulin, Sjögren, S.A. Bengtsson som kallades Satan Anamma Bengtsson, Ernfriid Olsson och Kock. Alla dessa voro skeppsredare. Det var blodiga slagsmål mellan sjömännen när de voro i land. Båtarna, briggar och skonare, kom med kol från England och så gick de ut med trä från Norrland. Säden forslades i allmänhet ut i mindre båtar. Sedan sockerbetstransporten börjat till Karlshamn var här många olyckor i samband med en svår storm mellan jul och nyår 1904-05. Men lyckligtvis låg här inte många fartyg i hamnen den gången. Den 13 november 1872 rasade däremot den värsta stormen i mannaminne. Hela kusten var ansatt. Vid Skillinge och Baskemölla tog sjön hela hus och förstörde dem på några sekunder. Vid stormen 1904 var gatorna alldeles nersandade. Källaren i Tullkammaren var full med sand, men efter den stormen fick vi en halv miljon i statsanslag till en ny hamn, så något gott förde den med sig.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7626:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
-Socken: Simrishamn Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Vinterlekarna utgjordes först och främst av kälkbackåkning vid "Sotarebacken"/vid Yngve Östbergs/ och på vägen från Iskällarbacken till lasarettet, som därigenom blev nästan livsfarlig för åkande och andra trafikanter. Den mest skridskoåkningen försiggick på Krysse-Skids mosse, och det bildades t.o.m. ett sällskap för skridskosporten. Skridskoåkningen var mycket omtyckt, och vi brukade bränna av tjärtunnor vid festerna. Då serverades varm glögg. Vid vissa tillfällen kunde hamnen vara frusen. Hade den frusit vid stilla väder, samlades nästan hela staden på skridsko eller också slog de som inte kunde gå skridsko kana i månskenet. Ett omtyckt nöje under själva islossningen var "Springa svikt" eller Jompa. Man tog därvid varandra i händerna och sprang så att isen gick i vågor. Doppades någon i vattnet, var det inte så farligt ty kedjan höll ju honom uppe. Vi seglade också på isstycken med en lång stake.

Äntra i riggen och umgänge med sjöfolk: Om somrarna brukade vi äntra i riggen på de segelfartyg som låg i hamnen. Den som kunde sätta mössan i toppen på råsegelskonarna ansågs som urstyv. Vi bytte oss till kritpipor från England och tobak, godsaker i sjömännens skansar. Vi bekantade oss rätt fort med sjöfolket, som tyckte att det var roligt att vi kättrade omkring i riggarna.

Marknader: hölls två gånger om året, men stormarknaderna tog slut redan på 80-talet. Sedan dess har det varit torgdagar. Kreatursmarknaden hölls alltid vid gjuteriet. Alla grönsaker torgfördes på Lilla Torg.

Bokbindare: här var tre bokbindare som ansågos för synnerligen skickliga hantverkare, nämligen Berggren, Bergh och Franzén.

Urmakare: I början av 1800-talet inflyttade Rasmussen från Bornholm. Hans son och sonson införde de s.k. Bornholmsklockorna, som ansågos överträffa Dalaklockorna. En snickare, Dunér, gjorde

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 7626:9

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Järrestad

Adress:

Socken: Simrishamn

Berättat av: Osterman

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

fodralen, men Rasmusson gjorde allt utom fodralen. De gjorde t.o.m. astronomiska ur som visade vecka, månad, år etc. Han var för övrigt släkt med Fredrik VII:s morganatiska gemål.

Snickare: Här var också en mycket duktig snickare, Stenberg. På Nordiska Museet finns ett fint skåp, som just är från Simrishamn. Vi ha gammal snickaretradition. Stenbergs har än i dag en mycket stor möbelfärd.

Fordbröksprodukterna på marknaderna spelade en mycket stor roll, ty folk fick ju förr i tiden köpa nästan allting på lager för vintern. Det var inte som nu att man kunde gå in i vilken grönsaksaffär som helst och köpa det som behövs för middagen. Bönderna kom på hösten in med hela lass vitkål, palsternackor, morötter o.s.v. Det fanns inga trädgårdsmästare i grannskapet utan bönderna odlade det som stadsborna behövde. Vi köpte i förlag, och jag var själv med om att bära hem hela agnakorgar med rotfrukter etc., som vi lagrade för vintern.

Tattare: Tattarna spelade förr också en stor roll. En bonde som skulle köra hem norrut, blev en gång inhjälslagen. Tattarna eller svartepettrarna hade sitt tillhåll mellan Vik och Baskemölla. De kom alltid till marknaderna och utgjorde en fara nog så stor.

Nöjeslivet vid marknaderna: Nöjeslivet hade de inte på torget. Men här var karuseller och Jacobis trupp eller "ambullerande komedi" som den kallades var här ofta på besök. Det var akrobater och svärdselukare. Så var här kasperteater och dockteatrar, vilka ofta kom hit ned.

Iskaruslerna är en sak som jag inte får glömma. De slog ned en pinne i isen och vid denna päle fästes en lång stång med slädar efter. Det hela var en hemmagjord apparat, men när den sattes i rotation upphov ungdomen vilda glädjetjut. Det var ett veritabelt vinternöje, den där vinterkarusellen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No 7626:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
Härad: Järrestad Adress:  
Socken: - Simrishamn Berättat av: Osterman  
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Amatörteater: Amatörteatern spelade en stor roll i ungdomens förströelseliv förr i tiden. Vi uppförde pjäser av Hodel. Amatörerna voro mycket skickliga här i Simrishamn. Så brukade Selanders sällskap komma hit ned i maj månad när sejouren uppåt landet var slut. Den selanderska truppen stannade här ofta 8-14 dagar. Det var mecenater som drog dem hit ned. Samuelsson, en handlare, var en mycket flott herre, och han underhöll dem. Skådespelerskorna fick alltid bo i familjerna, det var nästan tradition. De spelade på Rådhusalen. Femte och sjätte klassens sällskap uppträdde däremot på Godtemplarsalen men där spelades t.o.m. sådana ypperliga pjäser som "Fru Inger" etc.

Falkman: När jag började i Pedagogien hade vi en mycket fin rektor, Falkman. Han var den förste ortnamnsforskaren och utgav ett arbete, som blev mycket kritiserat på sin tid. När jag började skolan på hösten 1883, var han mycket sjuk. Han hade gulsot, och staden hade inte råd att hålla extralärare. Staten avlönade nämligen bara rektor. Sparbanken avlönade en extralärare för 800 kronor om året. Vi läste i två klasser och tillsammans var vi fyrtio stycken. Många voro i 18-19-årsåldern. De voro från landet och hade aldrig gått i någon riktig skola, så det var inte att undra på att undervisningen på så sätt blev fördröjd. Rektorn var så sjuk, att han fick lägga sig, och undervisningen ordnades på så sätt, att de äldre fick försöka upprätthålla ordningen i skolsalen. Men tyvärr var det så, att de sämre voro oftast de starkaste bjässarna. Vi förde ett rysligt oväsen, som den stackars rektorn fick ligga och lyssna på. Vårt infernaliska oväsen när vi hoppade på bänkar och bord gjorde honom sannerligen inte lättare. Han dog 1883, och vi fick hit en herre som hette

Ahlgren. Ahlgren gick på träben, och när vi fick se denne man, sade vi:

-Den ska' vi snart ta kål på!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7626: 11.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
 Härad: Järrestad Adress:  
 Socken: Simrishamn Berättat av: Osterman  
 Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Men det blev han som tog käl på oss. Ahlgren var en utmärkt pedagog och trots sitt träben kunde han hålla oss i styr. Han kunde ta fast den starkaste av oss, och när han väl fått ett grepp i oss, släppte han oss inte förrän vi voro tuktrade. När Pedagogien indrogs 1913, fick Ahlgren dispens och blev adjunkt. Han blev Rektors högra hand, och dog 90-årig 1938 i Hälsingborg. Han ligger begravd i Lund. / Se artikel i Cimbrishamns-Bladet 1938/

Klämman: På Klämman gick bara fiskare och sjöfolk. I Svea var ett rum, som kallades för "Slaktarerummet", vilket låg innanför diskrummet. Där var en kolossal soffa. Där brukade slaktarna hålla till.

Uppköp: Vi hade en märkvärdig sed här i Simrishamn, och det var köttuppköpen. Det var alltid fem familjer som gick och handlade kött på torget. Fruarna ansågs inte förstå sig på en sådan sak som kött.

Kagekvinnor: Förr i tiden satt här alltid 1 à 2 kagekvinnor vid Fiskbron med en stor dubbelkorg och sålde bullar och s.k. snäckor. De gick också omkring i husen och sålde. De voro engagerade av finbagerierna Camp och Ljunggren. Hembagerier fanns här tre stycken, men det var fruntimmer som hade dem. Nils

Jönsson upp till Pedagogien och Lövgren voro grovbagerier. Bakning tillgick ofta så, att familjerna satte i deg hemma, och sedan gick de ned till bagarna, som slog upp brödet. Lövgrens, Ljunggrens och Camps utförde sådana uppdrag.

Jordbruk i Simrishamn: alla handlare hade jordbruk. Sta'n hade stora donationsjordar. Det var under den 100 procentiga röstskalans tid. När jag kom till staden härskade borgmästare Selander och Björkegren, som var konsul. På den tiden var här en mycket giftig herre, som skötte journalistiken. Han hette Strömsten och Björkegren och Selander gick i ständig ångest för hans penna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

N 7626:12.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
 Härad: Järrestad Adress:  
 Socken: Simrishamn Berättat av: Osterman  
 Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Tullen: nästan alla extralärare blevo extraordinarie kam-  
marskrivare och så hade de uniform plus litet extra tjänst-  
göring under sommaren. Men ordinarie blevo de ju sällan, ty i  
så fall fick de vänta till domedag, innan någon av de gamle  
gick bort.

Pressen: Bokhandlare Jeppson hade "Cimbrishamns-Bladet" ett  
slag. Vid 23 års ålder övertog jag tidningen och var därmed  
Sveriges yngste Chefredaktör. Det var jag i 40 år. 1935 sålde  
jag tidningen. Det var jag och min hustru som huvudsakligen  
skötte allt arbetet.

Garvare: Här var 1. Ström, som hade sitt garveri bredvid den  
tränga gränden vid Dammgatan. Han hade en barkmölle, som nu finns  
på Malmö museum. 2. Ehrnbergs garveri grundlades i början av  
1800-talet 3. Rörbeck hade en dotter som var gift med rektor  
Ehrnberg vid Pedagogien. Men han hade där så usel lön, att han  
föredrog att överta garveriet vid Rörbecks död och han lade  
därmed grunden till en världsberömd industri. Jonas Ehrnberg  
var stadens förste stadsfullmäktige, och efter Björkegrens  
och Selanders frånfälle var det alldeles i sin ordning att  
han och ingen annan övertog regementet i Simrishamn. En son till  
Jonas blev borgmästare efter Selander. Alfred Ehrnberg gjorde  
sedan garveriet, som drevs rent hantverksmässigt, till industri.  
När han kom hit, gifte han sig med en mycket rar flicka från  
Borrby, som nu är ingen mindre än Fru Ehrnberg. Alfred Ehrn-  
berg död 1914 vid 50 års ålder, och då var Direktör Gösta Ehrn-  
berg i England för studier, och en farbror, Elis Ehrnberg, över-  
tog ledningen, och när farbrodern Elis dog, blev Direktör Gösta  
Ehrnberg direktör. Under tiden Elis Ehrnberg drev rörelsen  
var även Nils Ehrnberg delägare. Sedan blev Nils disponent. Han  
var kusin till Alfred Ehrnberg och borgmästaren. Rörelsen är nu  
som sagt en av de största i hela Skandinavien. De flesta garvar-  
na bo dock inte i själva staden utan i Simrislund och Gladsax.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. No. 7626:13.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin  
 Härad: Järrestad Adress: \_\_\_\_\_  
~~Socken:~~ Simrishamn Berättat av: Osterman  
 Uppteckningsår: 1941 Född år \_\_\_\_\_ i \_\_\_\_\_

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Färgare: Här var också många färgare t.ex. Östberg. En son till denne Östberg har donerat en halv miljon till Simrishamn, bl.a. också Östbergska Stiftelsen. En annan färgare var Rosengren, som bodde där nu Stadshotellet ligger.

Skriv endast på denna sida!